

Operetes teātri: džūkbokss un skaistais laikmets

Operetes
teātra
Jaungada
koncerts
2022. gadā.

Agija Ozolina-Kozlovskā
Starptautiskā
Operetes
festivāla Galā
koncertā,
2023. gads.

Agija Ozolina-Kozlovskā, Operetes teātra valdes priekšsēdētāja, mākslinieciskā vadītāja, stāsta, kā top Latvijā pirmais «jukebox» (džūkboksa) mūzikls ar Raimonda Paula mūziku «Mežrozīte, pilsētas romance divās daļās», kura pirmizrāde gaidāma 20. decembrī plkst. 19 VEF Kultūras pilī un drīzumā apceļos Latvijā, par Operetes Jaungada koncertiem «La Belle Epoque» 25. un 28. decembrī un par gaidāmo neatkarīgā Operetes teātra desmitgades jubileju.

Top Latvijā pirmais multimedialais «jukebox» (džūkboksa) mūzikls Latvijā. «Jukebox»?

«Jukebox» mūzikli ir populārs Brodvejas mūziklu veids. Džūkbokss jeb orķestrīna tulkojumā no angļu valodas nozīmē mūzikas automāts vai mūzikas kaste. Mūzikas atskaņošanas iekārtas no 1937. gada sāka dēvēt par mūzikas automātiem, kuros cilvēki izvēlējās to, kas viņiem patīk. Tiek uzskatīts, ka žanra nosaukums cēlies no vārda «jook» (džūk), kas tika lietots kā žargonā apzīmējums jestrā un trakulīgai dejošanai vai darbībai. «Jukebox» mūziklos tiek izmantotas viena komponista vai vienas grupas populāras melodijas. «Jukebox» mūzikls ir, piemēram, «Mamma Mia!» ar grupas ABBA dziesmām. Mūsu mūzikls «Mežrozīte, pilsētas romance divās daļās» ietver Raimonda Paula 60., 70. gadu hitus: «Laternu stundā», «Tik dzintars vien», «Nepārmet man», «Mežrozīte», «Tumsī zilā», «Čik klusa nakts», «Undīne» u. c., kas rūpīgi saaudzētas ar jaunradītā Daces Micānes-Zālītes libreta vēstījumu vienotā muzikālā dramaturģijā. Mūzika būs mūsdienīgā, krāšņā Brodvejas džeza stilistikā, kas tuva pašam Maestro, un atšķirīga no visa līdz šim Operetes teātri iestudētā.

Kā un kāpēc radās ideja par mūziklu?

Operetes teātris ir nevalstisks, multižanriskis teātris ar daudzveidīgu muzikālā repertuāru: operetes, operas, mūzikli bērniem, filma, virtuālās realitātes programmas, džeza, starptautisks festivāls Ikšķilē. Nu laiks arī mūziklam. Mēs šo desmit gadu laikā arvien paplašinām repertuāru. Jebkam, ko izvēlos iestudēt mūsu teātri, galvenā prioritāte un pamats ir augstvērtīga, talantīgi rakstīta mūzika, kur ir skaista melodija. Un Raimonda Paula mūzikai neapšaubāmi tāda ir.

Par ko ir mūzikls «Mežrozīte. Pilsētas romance divās daļās»?

Dace Micāne-Zālīte ir radījusi stāstu par sievieti mākslinieci un viņas centieniem dzīvē sasniegt radošās vairotnes, par izaicinājumiem un kļūdām, ko Eva (tā sauc galveno varoni) savā ceļā uz karjeras virsotni pieļauj, stāstu par Evas un Raimonda mīlestību – divu radošu personību dvēseļu radniecību, kas kā lidojumā paceļ virs šīs zemes, bet kura draud izjukt un tikt zaudēta uz visiem laikiem, ja viņi nespēs izmest no sevis aizvainojumu, atzīt savas kļūdas un piedot viens otram.

Kāpēc mūziklam izvēlēja tieši Raimonda Paula mūziku?

Jāsaka, ka šoreiz ideja pieder mūsu mecenātiem no Šveices: Robinam un Ievai Hullem, viņi abi ir lieli Paula daiļrades cienītāji. Es ar prieku atsaucos šai ierosmei, lai gan pagāja krietns laiciņš, kamēr «sagremoju» un sapratu, kā radīt jēgpilnu «jukebox» mūzikla izrādi. Mūziku atlasīt, tas ir vesels process, Paulam skaistas mūzikas ir tik daudz... Pirmajā brīdī liekas, kas tad tur, bet tam visam jābūt jēgpilni, muzikāli un saturiski vienoti jaunradītam. Un tu klausies tās (dziesmas) un domā: «Jā, šo vajag, un vajag arī šo un šito... nu šitā tik skaista, un šī jau nu noteikti jāiekļauj... Bet... ir iestudējuma laika limits! (Smejas.) Tas ir kā ieiet konfekšu veikalā – ja ir labs sortiments, izvēle nav vienkārša. Mūzikas atlasē iesaistīju

arī abus manus bērnus, man bija interesanti «uztaustīt» arī viņu – 19–20 gadu vecu, radošu jauniešu – gaumi. Mūsu gaumes sakrita, tātad Paula mūzika iet pāri paaudzēm! Un libreta stāsts visu salika pa vietām, mūzika un sižets organiski saauga kopā! Liels Maestro daiļrades cienītājs un pārzinātājs ir mūsu mūzikla «Mežrozīte» muzikālais vadītājs Matīss Žilinskis,

Mūzikls «Mežrozīte, pilsētas romance divās daļās» ietver Raimonda Paula 60., 70. gadu hitus mūsdienīgā, krāšņā, Brodvejas džeza stilistikā.

TEKSTS: HANNA GLAVARĪ
FOTO: MĀRITE MELŅIKA, TOMS NORDE, UĢIS BĒRZIŅŠ

džeza pianists, aranžētājs, komponists un slavenā komponista Arvīda Žilinska mazmāzde, mūzikis ceturtajā paaudzē. Viņš pārstāv jaunāko mūsu mākslinieku paaudzi. Maestro, noklausoties Žilinska spēli, ir teicis: «Bravo!» Es saredzu lielu nākotni šim jaunajam, intelligentajam mūziķim! Arī režisors Mārtiņš Kagainis man minējis, ka viņam vienmēr ir bijusi vēlētāšanās uztaisīt kaut ko labu ar Paula mūziku, bet bija strikts jautājumā, ka, lai šādu darbu veidotu, jābūt arī labam sižetam, labam libreta materiālam. Mēs visi degam par to, ko veidojam!

Kuras Raimonda Paula dziesmas ir jums ir vismīļākās, vai tās iekļautas mūziklā?

Kuram gan nepatīk Maestro mūzika! Bet nevaru pateikt, vai man ir tāda viena mīļākā dziesma. Mūzikas vispār ir tik daudz! (Smejas.) Un man patīk daudzveidība. Man mīļākais materiāls ir tas, ar kuru konkrētā brīdī strādāju, viss kopums. Neatkarīgi no žanra, vienmēr izvēlos labu mūziku. Tas ir tāpat kā ar bērniem, tu nevari pateikt, kurš tev ir mīļākais, tad tas nebūs godīgi, tā ir tava ģimene. Paula melodijās ir dvēsele un arī ļoti laba dzeja, jēgpilna dzeja un personība. Pauls man teica: «Vajag taisīt kaut ko jautru, lustīgu, lai cilvēki priecājas!» Un es viņam pilnīgi piekritu. Mūsu Operetes teātri vispār katrs iestudējums, katrs koncerts ir, lai padarītu cilvēka, mūsu mīļā skatītāja dzīvi skaistāku, paceltu noskumušās, dzīves nogurdināto garu, bagātinātu, iedvesmotu, izrautu no ikdienas krenčiem. Bet kvalitatīvi, nevis ar um-pa-pā! Un neatkarīgi no muzikālā teātra žanra, kurā radām. Šis iestudējums būs dzīvespriecīgs, krāsains un pozitīvi enerģētiski lādēts.

Pastāstiet par radošo komandu, kura veido šo multimedialo mūziklu!

Mūsu kostīmu māksliniece Antra Hanna Elerta reiz teica: «Mūs intuitīvi ir savienojis fanātisms un mīlestība pret savu darbu, tas, ka vienmēr visu izdarīsim ar pilnu jaudu un uz vislabākās nots!» Es vēl gribētu papildināt – augstākās radzmes profesionālā pieredze, radoši tēlainā domāšana, izpratne par uzdevumu, savstarpēja vienam otra ieceru respektēšana un virzība uz kopīgu mērķi.

Daces Micānes-Zālītes librets veidots kā Ilgūciema pastkarte, portretēti rīdzinieki hipsteru stilā veidotos, spēcīgās, silti biezu krāsu kombināciju piesātinātos kostīmos, kas apbur ar savu harismātisko mīlestību pret «vintage» detaļām ar drosmīgu aksesuāru pielietojumu. Tiem pilsētniekiem un radošajiem stilistiem, ne vienveidīga «meinstrīma», bet tāds, kas raksturīgs radoši domājošajai jaunatnes daļai. Inetas Sipunovas scenogrāfijā Ilgūciema koka arhitektūras mazo rūtiņu krāsainie lodziņi ar vitrāžām un terases margu smalkajām detaļām iemirdzēsies virtuālās multimediju un fiziskās realitātes scenogrāfijā.

Mūziklā visi gan dziedās, gan runās, gan dejos, un režisors Mārtiņš Kagainis, kurš specializējies tieši mūzikla režijā (starp citu, var arī pats nodziedāt visu muzikālo materiālu (!)), ar vislielāko rūpību izstrādā katru gan solistu, gan ansambļa mizanscēnu aktierisko detaļu, veidojot dabiskajā teatralitātē balstītu aktiera izteiksmes veidu. Ielu trokšņi, cilvēku čalas, tramvaja duna, mūzika no kafejnīcas, lietus un vējš – viss

veido skaņu un ritma mozaīku. Tā kā daudzveidīgs pavadījums tēlaini papildina katru ainu un aktieru darbību horeogrāfes Ievas Kemleres iecerē. Būs nolasāmi gan svinga, gan čarlstonā, gan «lindy-hop» elementi jaunā traktējumā, kas misies ar laikmetīgas oriģinālhoreogrāfijas elementiem.

Kā gatavojaties pirmizrādei?

Redzot mūsu lieliskās radošās komandas ieceres, priecājos, ka top kaut kas ļoti, ļoti skaists! Jāsaka, ka, iedzīļinoties kolēģu idejās un skicēs, man jau ātrāk gribas to visu redzēt uz skatuves, cik ļoti skaisti tas būs, cik krāsainas ir radošās ieceres! Mans darbs ir kā rītausmas gaidas. Tu roc, roc, un tad uzdzied gaisma! Tad ir svētki! Tad ir pirmizrāde! Mēģinājumi rit pilnā sparā, un ap to tiek risināti milzums organizatorisko jautājumu, lai ikviens iesaistītais varētu pēc iespējas labāk radīt, lai viss nepieciešamais būtu nodrošināts. Visa lieliskā, izdomas bagātā radošā komanda strādā ar milzīgu atdevi un mīlestību, draudzīgā sinerģijā radot un ejot uz kopīgu mērķi un simtprocentīgu rezultātu.

Kur notiek mūzikla darbība?

Darbība notiks Rīgā, Ilgūciemā, kur līdz padomju laika lielajām Rīgas romantisko rajonu pārbūvēm atradās Raimonda Paula un Edītes Pauls-Vīgneres dzimtas māja, kurā bija saimniekojuši gan viņa tēvs, gan vectēvs, kuri abi bija stikla pūtēji. Tiktāl stāsts ir autobiogrāfisks, bet tālākais jau ir dramaturģes izdomas auglis. Gleznotājs Raimonds izirē istabas savā skaistajā koka namā ar vitrāžu logiem un rožu krūmu, vasaras vakaros uz terases notiek ballītes un muzicēšana. Ierodas Eva no Itālijas, un sāk veidoties viņu attiecību stāsts.

Kādi solisti, aktieri būs mūziklā «Mežrozīte. Pilsētas romance divās daļās»?

Galvenajā lomā būs Dināra Rudāne, soliste, soprāns, profesionāla operdziedātāja, dziedā dažādu žanru mūziku, t.sk. ierakstījusi disku arī ar pašu Maestro, ar viņai rakstītam dziesmām. Tieši pēc paša Maestro ieteikuma uzrunāju viņu šai lomai. Manuprāt, daudzpusīgais viņas talanta potenciāls ir vēl līdz galam neatklāts.

Tenors Dainis Skutelis ir dziedājis gan ar Maestro, gan arī atveidojis nozīmīgas lomas Operetes teātri, piemēram, Edvīns operetē «Silva. Čardaša karaliene», vokāli sarežģīto Rosiljonu operetē «Jautrā atraitne».

Tenors Kārlis Rūtentāls ir solists, kuru skatītāji pazīst kā ļoti daudzpusīgi radošu personību, t.sk. kā Boniju operetē «Silva. Čardaša karaliene», Džoniju operetē «Klīvija» un Toniju operetē «Cirka princese», Karlsonu tāda paša nosaukuma mūziklā ģimenei, kā arī dažādu mūziklu, operu u.c. darbu visdažādākajos žanros solistu. Soprāns

Agija Ozolina-Kozlovskā un
Pauks (**Valerija Kolago**), 2018. gads.

Mūzika būs
mūsdienīgā, krāšņā
Brodvejas džeza
stilistikā, atšķirīga no
visa līdz šim Operetes
teātri iestudētā.

Jolanta Strikaite arī ir dziedātāja, kas spējīga talantīgi spēcīgi izpausties visdažādākajos žanros un disciplinās, viņu Operetes teātri pazīst kā Valensjenu operetē «Jautrā atraitne», Stasiju operetē «Silva. Čardaša karaliene», Annu Meierovicu biogrāfiskajā operetē-filmā «Trīs zvaigznes. Zigfrīds».

Jauns ampuā būs soprānam Anastasijai Dolgoņenko, kuru pazīst kā Stasiju operetē «Jautrā atraitne», Māmiņu mūziklā «Karlsons» un Pilīti mūziklā «Paukojam un šmaukojam», šogad vokāli un aktieriski spoži debitēja arī 5. starptautiskā Operetes festivāla galā koncertā Ikšķilē. Piedalīsies arī jaunie, bet jau pieredzējušie mūzikla dziedātāji – aktieri: Emīls Gilučis, Toms Kalderauskis, Austra Elza Kozuliņa, Maija Punka, Sarma Liede, Edvards Grieze, Toms Kursītis, dejotāji: Zane Stūre, Asnate Rikse, Rolands Šteinbergs, Kārlis Kemlers u.c. Uz skatuves kā aktieri būs arī instrumentālā ansambļa mūziķi Matīsa Žilinska vadībā.

Kas vēl drīzumā gaidāms?

Gada nogalē, 25. un 28. decembrī, VEF Kultūras pilī kopā ar mūsu mīļajiem skatītājiem baudīsim mūzikas «skaisto laikmetu» ar Operetes Jaungada koncertiem «La Belle Epoque». Operes, operu, filmu mūzikā un neapliešu dziesmās mirdzēs soprāni: operdīva Sonora Voice, Anša Jankovska (Itālija), tenors Guntars Ruņģis, baritons Nauris Indzeris, muzicēs arī jaunie talanti, konkursu laureāti: Patrīcija Kozlovskā (soprāns, Alfr. Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola, Sonoras Voices audzēkne) un Rinalds Rozenlaucs (oboists, Em. Dārziņa mūzikas vidusskola, Kristīnes Kupčas audzēkne), kā arī dejotāji Egija Abaroviča un Reinis Rešetins, simfoniskais orķestrīns Atvara Lakstīgalas vadībā.

Aprīlī gaidāma multimedialās monooperas «Valentīna» pirmizrāde ar Sonoru Vaici un arī sadarbības projekta ar vienu no Metropolitēna diriģentiem no ASV, Gregoriju Buhalteru, turpinājums.

Šogad ir Operetes teātra desmitā, jubilejas sezona.

Jā, un Operetes teātra jubileju svinēs 26. aprīlī VEF Kultūras pilī, ar kolorītu un īpašu, mūsu daudzveidīgā, radošā kolektīva veidotu, pārsteidzošu GALĀ programmu, uz kuru ielūdzam dzimšanas dienas viesus – mūsu mīļos un uzticamos skatītājus un draugus!